

Vejledning om hegnskontrol i minkfarme og velfærdskontrol i besætninger med pelsdyr

Revideret maj 2016

Kolofon

Vejledning om velfærdskontrol i besætninger med pelsdyr Revideret 2016

Bidragyder(e):

Fotograf(er):

© Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
Tlf.: +45 7227 6900
Websted: <http://www.fvst.dk>

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Formål	4
3. Retsgrundlag	4
Overtrædelsers karakter (alvorsgrad).....	5
4. Almindelige bestemmelser	7
Forberedelse af kontrolbesøget.....	7
Besøgsregler	8
Kontrolbesøget	8
5. Overordnede oplysninger om minkproduktionen	10
Generelt om minkens produktionscyklus	10
Typisk forekommende sygdoms- og sundhedsproblemer i minkfarme	10
6. Fortolkning af love og bekendtgørelser samt bemærkninger hertil	12
7. Opstaldning	12
Fodring og vanding	12
Redekassens størrelse	13
Halmforsyning	14
Beskæftigelsesmateriale	14
Adgang til frit tilgængeligt areal til mink, ildere og fritter	17
8. Håndtering /pasning af dyr	18
Personale	18
Fravænning af minkhvalpe	19
Syge- og tilskadekomne dyr (mink).....	20
Manglende lemmer	26
9. Optegnelser over anvendt medicin og døde dyr.	28
Medicinoptegnelser	29
Optegnelser over døde dyr	30
10. Kontrol af minkhegn	31
Generelle forhold	31
Krav til fælder	31
Krav til hegnet	32

1. Indledning

Denne vejledning er skrevet til Fødevarerstyrelsens tilsynsførende (dyrlæger og teknikere), der udfører kontrol med dyrevelfærd i pelsdyrfarme og hegnsregler på minkfarme. Hvis kontrollen udføres af en af Fødevarerstyrelsens ansatte, som ikke er dyrlæge, og denne konstaterer overtrædelser af veterinærfaglig karakter, der vurderes at nødvendiggøre påbud, forbud eller politianmeldelse, skal en dyrlæge konsulteres. Det beror på en konkret vurdering, om konsultationen med dyrlægen kan ske telefonisk, evt. suppleret med billed- eller videodokumentation eller om dyrlægen skal møde fysisk op på stedet.

2. Formål

Formålet med kontrollen er dels at kontrollere, om hegnsreglerne i minkfarme er overholdt, og dels om velfærdsreglerne i farme med mink og andre pelsdyr er overholdt, herunder at sikre at dyrene passes, tilses, huses, fodres og vandes velfærdsmæssigt forsvarligt.

3. Retsgrundlag

- Bekendtgørelse af dyreværnsloven nr. 1150 af 12. september 2015.
 - Rådets Forordning nr. 1099/2009 af 24. september 2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet
 - Bekendtgørelse nr. 135 af 14. februar 2014 om slagting og aflivning af dyr
 - Lovbekendtgørelse nr. 258 af 8. marts 2013 om forbud mod slagting og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtigheden
 - Lovbekendtgørelse nr. 469 af 15. maj 2014 om forbud mod hold af ræve
 - Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr
-

-
- Bekendtgørelse nr. 1553 af 11. december 2015 om beskyttelse af pelsdyr, med senere ændring (pelsdyrbekendtgørelsen)
 - Bekendtgørelse nr. 1495 af 10. december 2015 om opdræt af ræve
 - Bekendtgørelse nr. 1510 af 10. december 2015 om uddannelse m.v. af personer, der er beskæftiget i minkfarme, samt uddannelse af personer, der fører tilsyn med aflivning af pelsdyr i pelsdyrfarme (uddannelsesbekendtgørelsen)
 - Bekendtgørelse nr. 423 af 17. maj 2016 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr og fødevarevirksomheders egenkontrol med restkoncentrationer
 - Bekendtgørelse nr. 1422 af 3. december 2015 om husning af mink og hegning af minkfarme

Andet relevant:

- Lovbekendtgørelse nr. 466 af 15. maj 2014 om hold af dyr
- Bekendtgørelse nr. 45 af 11. januar 2016 om obligatorisk sundhedsrådgivning i minkfarme med senere ændringer
- Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 16. marts 2012 vedrørende sygdomme og skader på mink

Reglerne kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk samt på Retsinformation www.retsinfo.dk

Der henvises tillige til: [Fødevarestyrelsens generelle kontrolvejledning](#). (herefter benævnt Kontrolvejledningen).

Overtrædelsers karakter (alvorsgrad)

I vurderingen af alvoren af overtrædelser af dyreværnslovens bestemmelser sondres der jf. §§ 28 og 29 i dyreværnsloven, jf. § 1 imellem følgende:

- 1) Væsentlig ulempe
- 2) Uforsvarlig behandling
- 3) Grovere uforsvarlig behandling
- 4) Mishandling

Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at der som hovedregel ved son-
dringen mellem ovenstående fire grupper skal
lægges følgende til grund:

- **Væsentlig ulempe** Forhold der ikke direkte påfører dyrene lidelse/smerte. Et eksempel kan være, at arealkrav ikke er overholdt i få bure, eller der er ikke plads nok i redekassen, men alle dyr kan være der og kan få opfyldt deres grundlæggende behov for foder, vand og hvile. Der er ikke synlige skader på dyrene, og dyrene er ikke påvirket negativt i væsentlig grad.
 - **Uforsvarlig behandling** Dyrene er negativt påvirket af eksempelvis overbelægning eller dyrene har sværere ved at få dækket deres basale behov. Dyrene er i lidt dårligere huld end andre dyr og/eller dyrene har været udsat for smerte/lidelse i et vist omfang, f.eks. har dyret ikke kunnet finde tørt leje, og er som følge deraf tilsmudset (pelsen kan ikke isolere dyret i tilstrækkelig grad). Der kan også være tale om mink, der ikke kan komme ind i redekassen og bliver nødt til at ligge ude i buret i træk og kulde om vinteren. Eller et dyr der er tydeligt sygt, har en skade som ved almindelig opsyn er klart synlig, og varigheden skønnes at være mere end kun 1-2 dage.
 - **Grovere uforsvarlig behandling** Klare tydelige overtrædelser af reglerne der har medført at dyrenes udsættes for en betydelig grad af lidelse, eller smerte. Det er tydeligt for enhver, at dyrene er tilsmudsede, i dårligt huld, tørstige, og ikke får dækket deres basale behov. Ejeren har ikke gjort noget for at afhjælpe dyrets lidelser. Der er tale om et længerevarende forhold, og/eller mange dyr er omfattet af forholdet. I disse tilfælde må forholdet karakteriseres som groft. Jo større smerte og lidelse, jo kortere tid skal denne være til stede for, at forholdet vurderes som alvorligt. Jo flere dyr der lider, jo tydeligere det er, at de lider, jo kortere varighed, skal der til for at forholdet vurderes som alvorligt. Har
-

den ansvarlige prøvet at hjælpe dyret, men har ikke gjort nok, bør det påvirke vurderingen af alvorligheden.

- **Mishandling** er endnu alvorligere end "grovere uforsvarlig behandling". Det kan f.eks. være tilfælde, hvor dyr er døde af sult og tørst pga. manglende pasning. Der kan også være tale om generel manglende omsorgsfuld behandling af dyr, der medfører at deres basale behov ikke opfyldes. Dyrene fodres ikke eller kun meget mangelfuldt. De tildes ikke vand og lignende. Dyrene mishandles bevidst og med fortsæt, f.eks. ved at de aflives på uforsvarlig vis.

4. Almindelige bestemmelser

Vejledningen er en beskrivelse af, dels hvordan kontrollen af minkhegn, og dels kontrollen med dyrevelfærd på pelsdyrfarme skal gennemføres. Vejledningen indeholder ikke en udtømmende beskrivelse af reglerne.

Vedrørende dyrevelfærd, så vil der i denne vejledning blive taget udgangspunkt i kontrollen i farme med mink, da disse farme udgør langt den største andel af pelsdyrfarme i Danmark. Før kontrollen påbegyndes, er det derfor nødvendigt nøje at gennemgå regelgrundlaget for den enkelte dyreart der skal kontrolleres.

Vejledningen beskriver også,

Ved tilrettelæggelsen af kontrol på en farm skal kontrolløren være opmærksom på, om farmen er udtaget til anden kontrol. Hvis dette er tilfældet, skal der så vidt muligt gennemføres kontrol af alle regelsæt eller ordninger ved ét og samme kontrolbesøg.

Forberedelse af kontrolbesøget

Besøget forberedes med opslag i relevante databaser for information om besætningens status og information om tidligere besøg og/eller sanktioner fra tidligere besøg. Her kan med fordel benyttes link til [tilsynsfor-](#)

[beredelsen](#) vedr. antal dyr og deres sundhedsstatus. Samt [besøgsforberedelsen](#) vedr. tidligere sanktioner.

Opmærksomheden henledes på, at enkelte farme kan være ophørt eller have fået ny ejer siden udpegningen.

Besøgsregler

I det tilfælde, at der besøges flere minkfarme på samme dag, skal rækkefølgen af besøgene planlægges således, at plasmacytosefri farme (A-farme) besøges før smittede farme eller farme, hvor der er mistanke om smitte. Dette gøres af hensyn til forebyggelse af smittespredning.

Det skal overvejes, om det er nødvendigt at aflægge kontrolbesøg i minkfarme i perioderne mellem 15. marts og 15. april samt mellem 1. maj og 10. maj da det bør undgås at stressere dyrene i drægtighedsperioden (pga. fare for abort) samt lige efter, at hvalpene er født.

Kontrolbesøget

Besøget foretages som udgangspunkt uanmeldt. Oftest vil der på minkfarme være personale tilstede, så kontrolbesøget kan gennemføres, og så selv om den besætningsansvarlige ikke er til stede. Mere principielle spørgsmål til produktionen kan så stilles senere, evt. pr. telefon. Det vigtigste er, at kontrolbesøget bliver gennemgået på besøgsdagen, når en myndig person træffes på stedet.

Hvis der aflægges mere end to forgæves besøg, kan besøget varsles, men kontrollen skal i så fald gennemføres inden for 48 timer efter, at den er varslet.

Alle huse besigtiges, men ikke i alle tilfælde ved kontrol af samtlige dyr. Der skal ske en helhedsvurdering af besætningen, dvs. rent praktisk går man gennem besætningen og udvælger stikprøvevis f.eks. de bure og de dyr, man vil kigge nærmere på. Er der forhold, der bør ses nærmere på, kan man udvide kontrollen til alle dyr. Opstaldningsforholdene skal inspiceres, også selvom dyrene evt. er ude.

Det er ikke nødvendigt at se alle dyr, men hvis dyr er mærket eller isoleret på grund af sygdom, skal disse dyr tilses nøjere, f.eks. ved at kontrollanten eller ejeren får dyret ud af redekassen. Dette gælder også, hvis dyr udviser afvigende adfærd.

Farmen gennemgås med tjeklisten som grundlag. Det er vigtigt, at alle konstaterede forhold dokumenteres, og at det af bemærkninger på kontrolrapporten nøje fremgår, hvad der er observeret og hvilke hus etc., der er gennemgået under besøget. Ved brug af tjeklistens forside kan man danne sig et overblik over forholdene i besætningen, og kun i tilfælde, hvor der ses tegn på overtrædelser, går man i detaljen med de enkelte tjeklistepunkter.

Det er hensigtsmæssigt at danne sig et overblik over forholdene på farmen inden eventuelle fejl og mangler påpeges, for at opretholde en god dialog under kontrolbesøget. Med hensyn til sanktionering henvises til Kontrolvejledningen.

Optegnelser over døde dyr og medicinsk behandling kontrolleres typisk ved besøgets afslutning. Endvidere skal korrekt aflivning om muligt (og hvis det er relevant) kontrolleres i forbindelse med afslutning af besøget.

For så vidt angår hegnskontrollen i minkfarme, så udføres denne som et overordnet tilsyn med, om der i besætningerne er åbenbare problemer i forhold til reglerne om husning af mink og hegning af minkfarme.

Kontrolbesøget dokumenteres i DIKO, kontrolrapport udskrives herfra, og besøget afsluttes med udlevering af kontrolrapporten til den ansvarlige for farmen eller dennes repræsentant. Dokumentation af kontrollen skal ske efter gældende vejledning, herunder bilag 11 C i [Kontrolvejledningen](#) om dokumentation af kontrol på veterinærområdet. Det skal af dokumentationen fremgå, hvad der er observeret og gennemgået under besøget. Se endvidere [vejledning om registrering i DIKO](#) for udfyldelse af specifikke felter.

5. Overordnede oplysninger om minkproduktionen

Generelt om minkens produktionscyklus

Alle minkfarme følger en fast årlig cyklus.

- I januar er de fleste bure tomme. Farmen huser kun avlsdyr. Der er ca. 7 - 10 gange så mange tæver som hanner.
- I begyndelsen af marts er der parringstid. Hanner og tæver sættes sammen under overvågning da der kan opstå slagsmål, hvis tæven ikke er parringsvillig. I mange farme pelses hannerne efter endt parring – altså medio marts.
- Alle minkhvalpe fødes indenfor få uger omkring slutningen af april og begyndelsen af maj. Der er i gennemsnit 5 levende hvalpe pr. avlstæve ved fravæning, og antallet er bl.a. afhængig af farvetypen. Avlstæver indhuses i hvert anet bur, jf. § 23 i pelsdyrbeholdningsloven, fra medio april og indtil fravæning af hvalpe.
- Hvalpene fravænes i juli, hvorefter hvalpene enten huses parvis eller i gruppeindhusning.
- Minkene pelses i perioden medio november til primo december. Forud for pelsningen sorteres dyrene for at udvælge de avlsdyr, der skal anvendes næste sæson. Alle andre dyr pelses.

Typisk forekommende sygdoms- og sundhedsproblemer i minkfarme

I dette afsnit beskrives kort de perioder, hvor der er behov for særlige fokus på sundhed og velfærd for minkene.

I vinter-, parrings- og drægtighedsperioden er der normalt få problemer. Perioden omkring fødselstidspunktet og de første uger efter fødslen er det tidspunkt, hvor det må forventes, at de sundhedsmæssige problemer er størst.

I maj og juni (diegivningsperioden) er de typiske sundhedsproblemer yverbetændelse hos tæverne, og "fedtede hvalpe". Fedtede hvalpe har diarre, en klistret udsondring fra huden og meget høj dødelighed. Lidelsen menes at være forårsaget af et astrovirus.

Efter fravæning optræder de tabsvoldende sygdomme plasmacytose, hvalpesyge og virus enteritis. Der vaccineres ofte mod hvalpesyge og virus enteritis, mens der testes og saneres for plasmacytose, da der ikke findes en vaccine mod denne sygdom.

6. Fortolkning af love og bekendtgørelser samt bemærkninger hertil

I de følgende afsnit vil udvalgte emneområder og tilhørende regler, som erfaringsmæssigt giver fortolkningsproblemer, blive gennemgået. De beskrevne forhold og vurderingen heraf er ikke en udtømmende beskrivelse af forhold i pelsdyrfarme, men eksempler på forhold og vurderinger. Vurderingen af de under et kontrolbesøg konstaterede forhold beror på en konkret faglig vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det bemærkes, at der er tale om Fødevarestyrelsens fortolkninger, og at den endelige afgørelse henhører under domstolene.

7. Opstaldning

Fodring og vanding

Drikkevand

Alle pelsdyr skal til enhver tid have adgang til drikkevand jf. § 12, i pelsdyrbekendtgørelsen. Man kan kontrollere, om dyrene får vand ved at trykke på ventilen ("drikkeniplen") gennem burets masker.

I perioder med kraftig frost, hvor vandingsanlægget fryser til, kan det accepteres, at dyrene tildeles vand manuelt. I disse tilfælde bør det sikres, at dyrene til enhver tid har adgang til frisk optøet vand.

Foder

De fleste farme får daglig forsyning af fersk foder fra fodercentral. Minkfoder er let fordæveligt og bør derfor opbevares under gode hygiejniske forhold og under lave temperature. Fodercentralen leverer foder der typisk opfylder minkenes behov, men det er den enkelte avlers ansvar, at dyrene fodres efter deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. § 12 pelsdyrbekendtgørelsen. Ved gennemgangen

bør det kontrolleres, at der ikke findes gamle mugne foderrester på burene.

Redekassens størrelse

Mink skal have adgang til en redekasse, som skal have et gulvareal, der tillader at alle dyr i buret kan anvende redekassen samtidigt, jf. § 21 i pelsdyrbekendtgørelsen. Dette krav gælder også for minkhvalpe før fravænning. Kravet til redekasse kan opfyldes via én eller flere redekasser pr. bur.

I overensstemmelse med erhvervets "*branchekode for god farmpraksis på minkfarme*" er kravet til minimumsbundareal i redekassen er som udgangspunkt opfyldt, når nedenstående mål er overholdt (målt i engelske tommer, hvilket svarer til 2,54 cm).

- 8 x 6" (20,3 x 15,2 cm) = 1 dyr
- 9 x 9" (22,9 x 22,9 cm) = op til 2 dyr
- U-ruse = op til 2 dyr
- 9 x 11" (22,9 x 27,9 cm) = op til 3 dyr eller 4 ungtæver
- 11 x 11" (27,9 x 27,9 cm) = op til 4 dyr herunder 2 af hvert køn eller 1 han og 3 tæver.

Til ovenstående skal bemærkes, at det er de indvendige mål af redekassen, der anvendes, og at opmåling altid skal ske i bunden af redekassen. Molérsten i bunden af redekassen medregnes ikke som tilgængeligt gulvareal.

Opmærksomheden henledes på, at der kan være tilfælde, hvor der er behov for en individuel vurdering af, hvorvidt kravet til tilgængeligt bundareal i redekassen opfyldt. Dette kan f.eks. være i tilfælde, hvor dyrene er meget store, eller hvor redekassen ikke har de ovennævnte dimensioner. I disse tilfælde er kravet til tilgængeligt bundareal i redekassen opfyldt, når samtlige dyr kan ligge i redekassen samtidigt uden at ligge i lag.

Halmforsyning

Redekassen skal regelmæssigt forsynes med rigelige mængder af halm, og det skal sikres, at der er tilstrækkeligt halm, især i den periode, hvor dyrene føder, i vinterperioden og perioder med vinterlignende vejr, jf. § 21, stk. 2 i pelsdyrbekendtgørelsen.

Formålet med bestemmelsen er dels at sikre en passende termoregulering i redekassen, og dels at sikre dyrene skjul i den periode, hvor dyrene føder. Derfor bør mængden af halm på redekassen altid være afstemt med omgivelsernes temperatur.

I meget varme perioder kan det derfor accepteres, at der ikke tildeles halm på redekassen, så hedeslag hos dyrene undgås.

I perioden, hvor hvalpene/ungdyrene fodres på redekasselåget, kan det endvidere accepteres, at halmen fjernes fra låget, så hvalpene har fri adgang til foderet. Det skal dog sikres, at dyrene har adgang til halm som beskæftigelsesmateriale, og at der skal tages højde for temperaturudsving i løbet af døgnet.

Beskæftigelsesmateriale

Efter pelsdyrbekendtgørelsens § 20 skal minks miljø beriges med passende stimuli til beskæftigelse. Der skal som minimum være permanent adgang til halm og enten en hylde eller røret.

Adgang til halm som beskæftigelsesmateriale

Alle mink – inklusive hvalpe - skal til enhver tid have adgang til halm som beskæftigelsesmateriale. Kravet kan opfyldes ved tildeling af halm via redekasselåget under forudsætning af, at hvalpene kan anvende halmen til beskæftigelse.

Desuden kan kravet opfyldes ved anvendelse af de såkaldte "halmbånd", men båndet må på intet tidspunkt afskærme al halmen.

I perioder med meget varmt vejr, hvor der evt. ikke tildeles halm på redekassen, skal kravet om adgang til halm opfyldes på anden måde. I det nævnte tilfælde kan kravet f.eks. opfyldes ved tildeling af halmklodser (Easy-strø) i buret.

Adgang til halm, hylde og rør

Efter bekendtgørelsens § 20, stk. 3, skal mink som minimum have permanent adgang til halm, en hylde og et rør. I bure, hvori der indhuses avlstæver med hvalpe, og som er udstyret med hvalpenet, kan rør dog udelades i perioden fra hvalpene bliver født og indtil hvalpenettet fjernes, dog senest 1. juli, dvs. rørene skal senest 1. juli lægges ind i burene igen.

Hvad angår ildere og fritter, så skal disse dyr som minimum have permanent adgang til halm og enten en hylde *eller* et rør.

Der er ingen specifikation af hyldens størrelse, materiale eller placering, hvorfor tråd eller plastylder er en mulighed. Materialet må dog ikke være skadeligt for dyrene, og det er en forudsætning, at udformningen skal sikre dyrene en hyldefunktion, dvs. at hylden skal understøtte minken (også hanmink) fra bagben til forben således, at minken kan ligge ubesværet på hylden.

Ophængte rør kan accepteres som hylde, hvis røret skaber en hvile- og observationsplads. I så fald skal dyrene dog også have adgang til et legerør.

Der stilles ikke krav til legerørens størrelse, materiale eller placering. Der kan således anvendes rør, tråd eller plast, og kravet kan opfyldes ved hjælp af store såvel som små rør. Ophængte halmbriketter formet som rør "Easy-play" kan også accepteres som rør. Rørene kan være løst liggende eller fastgjort i toppen af buret. Hvis de fastgøres i burets loft, så må det kun være i den ene ende af røret, ellers opfylder røret ikke legefunktionen.

Hvis der anvendes rør af forgængeligt materiale (f.eks. Easy-play) skal det sikres, at rørene fornyes med passende intervaller så minkene har permanent adgang til rør.

1. Ophængt rør af halm (Easy-play), som opfylder bestemmelsen om adgang til rør.

2. Små rør, der opfylder bestemmelsen om adgang til rør.

3. Store rør, der også opfylder bestemmelsen om adgang til rør.

Adgang til frit tilgængeligt areal til mink, ildere og fritter

I et standardbur, der opfylder minimumskravene (30 cm bred, 45 cm høj, 70 cm lang i et plan) og et samlet bundareal på 2.550 cm², må følgende dyr indhuses:

- Et voksent dyr
- En avlstæve med hvalpe indtil fravænning
- En avlstæve med en af hendes hanhvalpe
- To ungdyr indtil pelsning

Arealet under hylde/rør kan medregnes til det fri tilgængelige areal, selvom afstanden mellem hylde/rør og burets bund er under 45 cm. Af-

standen mellem hylde/rør og burets bund skal dog være tilstrækkeligt til, at dyrene frit kan anvende arealet under hylden/røret.

I et etagebur eller anden burtype, som anvendes til gruppeindhusning, skal minimumskravene 30 cm bred og 70 cm lang være opfyldt i minimum et plan. Højdekravet på 45 cm skal opfyldes i alle planer. Ved gruppeindhusning kræves mindst 850 cm² pr. ekstra dyr - det vil sige følgende bundareal:

3 dyr = 3.400 cm²

4 dyr = 4.250 cm²

5 dyr = 5.100 cm²

Hullet mellem to etager i etagebure må ikke medregnes ved opgørelsen af bundarealet.

Højdekravet på minimum 45 er gældende i hele buret – også overetagen i et etagebur. Hvis højdekravet ikke er opfyldt i en del af buret – f.eks. på grund af skråvægge eller en indbygget redekasse – kan bundareal ikke medregnes ved beregning af det tilgængelige burareal i cm².

Bundarealet skal derudover opfylde et minimumskrav på 637,5 cm² pr. kg. dyr. Det vil sige, at der f.eks. i standard 6-rumsbur, hvor det enkelte burrum måler 30 x 90 cm, svarende til 2700 cm², maksimalt må indhuses 2 ungdyr, der tilsammen vejer 8,470 kg.

8. Håndtering /pasning af dyr

Personale

Dyrene skal passes af et tilstrækkeligt antal personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, således at dyrene kan passes velfærdsmæssigt forsvarligt.

Af uddannelsesbekendtgørelsen fremgår det, at personer der fører direkte tilsyn med aflivning af pelsdyr skal være i besiddelse af et kompetencebevis. Kompetencebeviset kan erhverves ved deltagelse i kursus med afsluttende prøve.

Såfremt kompetencebevis indehaves af enten ejeren af pelsdyrfarmen eller af en ansat på pelsdyrfarmen må aflivning af pelsdyr ikke finde sted uden, at der er en person til stede med fornødent kompetencebevis, og som fører direkte tilsyn med aflivningen.

I forhold til kravet om, at aflivning af pelsdyr kun må finde sted i tilstedeværelse af og under direkte tilsyn af en person med fornødent kompetencebevis forudsættes det, at der på alle pelsdyrfarme vil være det fornødne antal personer med kompetencebevis, set i forhold til aflivningsaktiviteterne på farmen.

Herudover indeholder uddannelsesbekendtgørelsen krav om uddannelse og efteruddannelse af personer, der forestår den daglige drift af en minkfarm, samt kursuskrav for personer ansat i en minkfarm. Uddannelses og kursusbevis skal forevises på forlangende af kontrollen.

Fravæning af minkhvalpe

I henhold til pelsdyrbekendtgørelsens § 24, stk. 2, må fravæning tidligst ske, når hvalpene er 8 uger med mindre moderens eller hvalpenes velfærd er truet på grund af særlige omstændigheder.

Som eksempel på særlige omstændigheder kan nævnes, at ved store kuld kan det i visse tilfælde være hensigtsmæssigt at dele kuldene i to bure. Hvorvidt det er forsvarligt at dele kuldene eller ej, må dog altid bero på en konkret faglig vurdering i det enkelte tilfælde.

Syge- og tilskadekomne dyr (mink)

Ifølge dyreværnslovens §§ 1 og 2 skal dyr behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt.

De væsentligste dyrevelfærdsproblemer i minkfarme er bidskader efter slagsmål, der typisk opstår, når ungdyr går sammen. Da mink fra naturens side er solitære dyr, er det vanskeligt at undgå konflikter, når flere mink går sammen. I forbindelse med etablering af en hakkeorden og stadig forsvar af placering i hakkeordenen kan minkene ofte reagere ved at bide hinanden. Dette kan resultere i sår, der meget ofte kan blive inficerede (betændte).

Den besætningsansvarliges forpligtelser

Jf. § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr skal alle dyr, der synes at være syge eller tilskadekomne, omgående have passende behandling. Om fornødent skal syge eller tilskadekomne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse, når dette er hensigtsmæssigt. Hvis et dyr ikke kommer sig hurtigst muligt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks, eller også skal en praktiserende dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Hvis et eller flere pelsdyr i forbindelse med den besætningsansvarliges daglige tilsyn viser tydelige tegn på sundheds- eller adfærdsmæssige afvigelser, skal der, jf. § 6 i pelsdyrbekendtgørelsen, omgående tages skridt til at få fastslået årsagen og sørge for en passende afhjælpning af problemet. Hvis afhjælpningen ikke virker, skal en praktiserende dyrlæge konsulteres hurtigst muligt, eller alternativt skal pelsdyret aflives straks. Hvis aflivningen sker straks eller efter anbefaling fra den praktiserende dyrlæge, må produktionen først genoptages, når der er truffet passende foranstaltninger med henblik på afhjælpning af problemet.

Syge og skadede dyr skal altid behandles i overensstemmelse med anvisningerne fra den praktiserende dyrlæge.

Følgende kan som udgangspunkt anvendes som retningsgivende for korrekt håndtering af syge og tilskadekomne dyr:

1. Dyr med nedsat ædelyst eller forstyrret almenbefindende:
 - Skal om fornødent isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse f.eks. i et sygeafsnit
 - Er der ingen bedring på tredjedagen, bør aflivning af dyret overvejes.
2. Lamme mink og mink med blotlagte knogler bør aflives når forholdet konstateres
3. Sår er meget individuelle, og behandling af sår bør derfor ske på baggrund af en vurdering af sårets alvor, dyrets almenbefindende samt øvrige forhold på farmen. Den besætningsansvarlige bør løbende drøfte behandlingsprocedure med dyrlægen, f.eks. i forbindelse med rådgivningsbesøgene. Følgende kan dog anvendes som retningslinjer ved behandling af sår og skader hos mink:
 - Overfladiske små sår behandles med sårspray minimum én gang dagligt indtil afheling af såret.
 - Større overfladiske sår (op til 5 krone stor) behandles med sårspray, antibiotikainjektion og evt. smertestillende behandling dagligt indtil helbredelse.
 - Ved store sår samt sår hvor øjet eller knogler er inddraget bør minken aflives.
 - Dyr med kroniske lidelse samt dyr med blokering af fødselsveje eller urinveje bør aflives.

Til ovenstående bemærkes, at behandling med receptpligtige lægemidler kun må ske efter en dyrlæges anvisninger.

Det bemærkes endvidere, at den praktiserende dyrlæge konkret kan have anvist en anden behandlingsform end den ovenfor beskrevne. Dette vil i givet fald kunne dokumenteres i form af en skriftlig anvisning fra den praktiserende dyrlæge. I tvivlstilfælde bør dyrlæge konsulteres.

Dyrlægetilkald i forbindelse med kontrol

Hvis kontrollen udføres af en af Fødevarestyrelsens ansatte, som ikke er dyrlæge, og denne konstaterer overtrædelser af veterinærfaglig karakter, der vurderes at nødvendiggøre påbud, forbud eller politianmeldelse, skal en dyrlæge konsulteres. Det beror på en konkret vurdering, om konsultationen med dyrlægen kan ske telefonisk, evt. suppleret med billed- eller videodokumentation eller om dyrlægen skal møde fysisk op på stedet.

Hvis det er nødvendigt at indskærpe forhold, meddele påbud eller foretage politianmeldelse på baggrund af fund af syge- og tilskadekomne dyr, skal antallet af dyr fremgå af kontrolrapporten.

4. To eksempler på sår ved haleroden.

5. Minkvalp med stort bidsår. Bemærk, at dyrene ikke er isoleret. Forholdet bør vurderes af en dyrlæge.

5. Mink med inficeret sår i halen. Knoglen er inddraget, og halestumpen er ikke dækket af intakt hud. Forholdet bør vurderes af en dyrlæge.

7. Mink med sår ved øjet – det kan ikke umiddelbart vurderes om øjet er inddraget. Forholdet bør vurderes af en dyrlæge.

8. Stort sår på ryggen. Minken bør være isoleret og i behandling efter den praktiserende dyrlæges anvisninger. Forholdet bør vurderes af en dyrlæge.

9. Mink med inficeret bidsår. Minken skal isoleres og i behandling efter den praktiserende dyrlæges anvisninger. Hvis dette er tilfældet, er det umiddelbart ikke nødvendigt, at forholdet vurderes af en dyrlæge. I tvivlstilfælde bør dyrlæge dog konsulteres.

10. Mink med afhelet sår. Dyret var isoleret i sygeafdeling og under behandling efter reglerne.

Manglende lemmer

Det kan accepteres, at der findes enkelte mink med et manglende ben under forudsætning af, at benet er fuldstændigt afhelet, at der er vokset pels ud over, og at minken trives.

I alle andre tilfælde bør forholdet vurderes af en dyrlæge.

11. Mink med manglende forben, hvor såret ikke er ophelet. Dyrlæge skal vurdere forholdet.

12. Mink der mangler begge forben. Dyrlæge skal vurdere forholdet.

13. Samme mink som på billede 12 efter aflivning.

9. Optegnelser over anvendt medicin og døde dyr.

I henhold til § 6 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr¹ skal enhver, der holder dyr, føre optegnelser over medicinsk behandling og over antallet af døde dyr, som måtte være blevet konstateret i forbindelse med hvert enkelt tilsyn.

Det fremgår endvidere, at optegnelserne skal opbevares i mindst 3 år.

Da det ifølge bekendtgørelse om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr samt offentlig kontrol og fødevarerens egenkontrol med restkoncentrationer² er et krav, at optegnelser over anvendt medicin skal opbevares i mindst 5 år, gælder opbevaringskravet på 3 år kun for

¹ Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2010

² Bekendtgørelse nr. 423 af 17. maj 2016 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr samt offentlig kontrol og fødevarerens egenkontrol med restkoncentrationer

optegnelser over døde dyr, mens optegnelser over medicinsk behandling skal opbevares i mindst 5 år.

Mangelfulde optegnelser, manglende opbevaring i den krævede tidsperiode eller helt manglende optegnelser vil være en overtrædelse af bestemmelserne om optegnelser.

Medicinoptegnelser

Kravene til besætningsejeres optegnelser over anvendt medicin fremgår af § 15 i samme bekendtgørelse³

Kravet om optegnelser gælder kun for produktionsdyr. Optegnelserne skal være læselige, hvilket er ensbetydende med, at dyrlægen og myndighederne let og uden besvær kan orientere sig om hvilke behandlinger, der er foretaget.

Der skal føres optegnelser ved behandlingens indledning. Dato for behandlingens indledning og afslutning skal noteres ved behandlingens indledning. Afbrydes indledt behandling af dyrlægen, for eksempel på baggrund af laboratoriesvar, skal dette også føres til optegnelserne med præcisering af, hvor længe den oprindeligt indledte behandling varede.

Der er krav om entydig identifikation, hvis muligt. Det betyder, at hvis dyrene er entydigt mærket, skal identifikationsnummeret anføres. Hvis det ikke er muligt, så skal der føres optegnelser over hvilke og hvor mange dyr der er behandlet med antal, anslået vægt og burnummer eller staldafsnit eller tilsvarende opdeling.

Årsagen til behandlingen (fx diagnose), hvilket lægemiddel, der er anvendt, dosering af lægemidlet (anvendt mængde pr. indgift og antal behandlinger pr. dag), og hvordan dette er indgivet skal der føres optegnelser over.

Minkkort/avlkort, der hænger over hvert bur vurderes, såfremt de er forsynet med de korrekte oplysninger om medicinering, at opfylde kra-

vet om optegnelser over medicinforbruget. Medicinoptegnelserne opbevares overskueligt, samlet og i datoorden i en periode på minimum 5 år.

Det er afgørende, at den besætningsansvarlige til enhver tid er i stand til at redegøre for, hvilke lægemidler dyrene er behandlet med, og at det er sket i overensstemmelse med dyrlægens anvisninger. Derudover er det vigtigt, at både den besætningsansvarlige og dyrlægen har et overblik over omfanget af sygdomme og behandlinger i besætningen, for på den baggrund at kunne prioritere og målrette indsatsen for at forbedre sundhedstilstanden i besætningen og reducere medicinforbruget.

Optegnelserne er den besætningsansvarliges dokumentation for de udførte behandlinger i besætningen, og optegnelserne kan ikke erstattes af dyrlægens anvisninger. Kravet om optegnelser gælder også anvendelse af receptpligtige lægemidler til udvortes brug, som f. eks salver og spray. Der er ikke krav til den besætningsansvarlige om at føre optegnelser over anvendte sera, vacciner og v-mærkede jern- og vitaminpræparater.

Det kan tilføjes, at fremvisning af tilbageholdelsessedler ikke opfylder kravet om besætningsejeres optegnelser over anvendt medicin.

Optegnelser over døde dyr

Kravet indebærer, at den besætningsansvarlige skal føre optegnelser over antallet af døde dyr, som konstateres i forbindelse med det eller de daglige tilsyn.

Det er hensigten at sikre, at den besætningsansvarlige bliver opmærksom på stigning i dødeligheden, som kan tyde på problemer med dyrenes sundhedstilstand og dermed også deres velfærd.

Alle dyr, som konstateres døde, skal indgå i optegnelserne, herunder minkhvalpe fra den dag, de er født.

Kravet opfyldes ikke ved fremvisning af DAKA-lister, idet det netop er hensigten at følge dødeligheden dagligt.

10. Kontrol af minkhegn

Generelle forhold

Burene skal være fremstillet af et materiale, der kan holde mink inde.

Porte og døre skal lukke tæt og skal holdes forsvarligt lukket. Døre og låger for gående trafik skal være forsynet med automatisk lukkeanordning

Alle åbninger (dræn, kloakrør o.l.) inden for haller eller hegn skal holdes sikkert aflukket så mink ikke har adgang hertil.

Krav til fælder

Der skal være opstillet fælder langs den indvendige side af hegnet og langs væggene i lukkede haller, således at der er:

- Én fælde på hver side af adgangsvej
Fælders placering ved fangarme og hjørneoverdækning skal opfylde funktionen med at minke opsøger området og går i fælden.
- Én fælde i hjørner af indhegning eller lukket hal hvis mere end 20 m til port eller dør
Fælders placering ved fangarme og hjørneoverdækning skal opfylde funktionen med at minke opsøger området og går i fælden.
- Én fælde pr. hegnsside eller pr. vægside i lukkede haller, hvis hallen er mere end 100 m. lang
Hvis der er opsat fælder i forbindelse med port/låge inden for 100 m. hegn anses kravet opfyldt.
- Én fælde ved lagerpladser, og lign. steder
- Én fælde ved fodersilopladser
Indhak i udvendig hegn hvor fodersilo er placeret skal der være placeret en fælde.

Krav til hegnet

(se bekendtgørelsens definitioner af fangarm og hjørneoverdækning)

- Være af en højde så mink ikke kan forcere det
- Adgangsveje til kørende trafik skal være forsynet med fangarmHvis døre og porte er placeret op til et hjørne skal der ikke opsættes hjørneoverdækning. Fangarme skal i såfald placeres ned langs hegnet så tæt på port/låge som muligt.
- Adgangsveje til gående trafik skal være forsynet med automatisk lukkeanordning.
- Hjørner skal være overdækket med hjørneoverdækning
- Hegn, der er etableret eller renoveret efter 2. oktober 1999: Min. 150 cm højde, min. 50 cm ned i jorden
- Hegn, der er opstillet før den 2. oktober 1999: Min. 140 cm højde, min. 20 cm. ned i jorden
- Øverste 50 cm. glat indvendigt eller med 25 cm vandret ombøjning
 - I tilfælde af kombineret mink/ræve farm skal hegnet over hjørneoverdækning være enten 2 m. højt eller være forsynet med en 25-30 cm bred vandret ombøjning ind mod farmen i de tilfælde hvor de øverste 50 cm af hegnet ikke er forsynet med blikplade eller andet glat materiale.
 - Der er ikke krav til hjørneoverdækningen at den skal slutte fuldstændigt tæt til hegnet men skal dog være så tæt på, at formålet – at skabe et mørkt hul, som minken gerne vil søge ind i – med rimelighed kan siges at være opfyldt.
 - Hjørneoverdækning må ikke have funktion som en fælde, hvor flere mink kan fanges på samme tid.
 - Der opsættes overdækning i mindst 4 vinkler og der tages hensyn til at disse er rimeligt jævnt fordelt langs indhegningen.
- Krav til lukkede haller
- Intakte vægge

- Først 20 cm ned i jorden
- Porte for kørende trafik skal være forsynet med fangarme.
- Hjørner skal være forsynet med hjørneoverdækning
 - Vendepladser er ikke sidestillet med hegn og derfor ikke krav om hjørneoverdækning her.
 - Hvis burrækken reducerer muligheden for placering af hjørneoverdækning i haller eller ved udvendige hjørner, må burrækken afkortes
- Vendeplads enten inde i hallen eller inden for hegn, såfremt der ikke er plads inden i hallen.
- Hvor flere haller ligger sammen skal disse være forbundet med et hegn, så al trafik kan foregå inden for hegnet.
- Hvis hver hal er omgivet af separat hegn der opfylder øvrige krav til placering af fælder og hjørneoverdækninger jf. bilag 1, skal der ikke være fælles hegn om alle haller.
- Alle vinduer og ventilationsåbninger skal være sikret med trådnet.

Miljø- og Fødevareministeriet

ISBN 978-87-7120-110-9